

Tid Tisdagen den 13 oktober 2015 kl. 15.40 – 16.05
Plats Stora Kollegiesalen, Stadshuset
Justerat Fredagen den 23 oktober 2015

Roger Mogert

Rasmus Jonlund

Närvarande**Beslutande ledamöter**

Roger Mogert (S) Ordförande
Rasmus Jonlund (FP) Vice ordförande

Salar Rashid (S)
Tjia Torpe (MP)
Micke Seid (MP)
Ann Mari Engel (V)
Sophia Granswed (M)
Kristina Lutz (M)
Hanna Gerdes (FP)

Tjänstgörande ersättare

Michael Erik Svensson (MP) för Eleonore Eriksson (S)
Anette Hellström (M) för Johan Nilsson (M)

Ersättare

Sofia Lundin (Fi)
Anders Blom Hartung (M)
Anne-Lie Elfven (FP)
Pelle Thörnberg (C)
Ulf Lönnberg (KD)

Tjänstemän:

Stadsarkivet: Lennart Ploom, stadsarkivarie och Johan Bergkvist
Kulturförvaltningen: Förvaltningschefen Inga Lundén, Tomas Andersson,
Ann-Charlotte Backlund, Magnus Boström, Mårten Castenfors, Anne-
Marie Evers, Marion Hauge-Lindberg, Katti Hofflin, Patrik Liljegren,
nämndsekreterare Åse Geschwind, Erika Dahlberg och
borgarrådssekreteraren David Jonsson.

§ 1 Justering av dagens protokoll

Beslut

Kulturnämnden utser vice ordföranden Rasmus Jonlund (FP) att tillsammans med ordföranden Roger Mogert (S) justera dagens protokoll.

§ 2

Anmälan av justerat protokoll

Beslut

Kulturnämnden beslutar att godkänna anmälan av protokoll nr 7/2015 från nämndens sammanträde den 22 september 2015, som justerats den 1 oktober 2015.

§ 3

Anmälningssärenden

Dnr 1.1/34/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Anmälan görs av:

- a) Till kulturnämnden inkomna handlingar
- b) Anmälan av protokoll från Rådet för Funktionshinderfrågor 2015-09-17
- c) Anmälan av protokoll från Kulturmiljöutskottet 2015-06-03 och 2015-09-09
- d) Anmälan av månadsrapport från Stadsarkivet
- e) Anmälan av protokoll från Arkivutskottet 2015-10-08

§ 4

Remissvar ångående En förvaltning som håller ihop

Dnr 1.6-14048/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt stadsarkivets förslag:

- 1 Kulturnämnden beslutar att godkänna Stadsarkivets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Stadsarkivets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 5 oktober 2015.

Sammanfattning

Stadsarkivet har, på remiss fått betänkandet ”En förvaltning som håller ihop” (SOU 2015:66).

Den 26 mars 2009 beslutade regeringen att tillkalla en delegation med uppdrag att samordna myndigheternas IT-baserade utvecklingsprojekt och skapa goda möjligheter för myndighetsövergripande samordning.

Delegationen som antog namnet E-delegationen lämnar nu sitt slutbetänkande som innehåller en summering av delegationens arbete med redovisning av uppdrag, erfarenheter och rekommendationer.

E-delegationen konstaterar att regeringen behöver fortsätta driva på utvecklingen för en samverkande e-förvaltning.

Delegationen lämnar följande rekommendationer och ställningstaganden:

- Digitala tjänster ska, så långt det är möjligt vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med medborgare och företag.
- Regeringen behöver vidta åtgärder för att möjliggöra ett avgiftsfritt informationsutbyte mellan myndigheter.
- Regeringen behöver utreda och föreslå en långsiktigt hållbar finansieringsmodell för utveckling, förvaltning och drift av förvaltningsgemensamma lösningar.
- Regeringen behöver stärka sin förmåga att omhänderta och driva på nödvändiga författningsändringar för att skapa bättre förutsättningar för förvaltningsgemensam e-utveckling.
- Det finns brister i regleringen av förutsättningarna för en

effektiv e-förvaltning och ett välavvägt integritetsskydd.

- Det behövs en ny genomgång av regler som kräver egenhändig underskrift eller fysiska originalexemplar så att onödiga hinder mot elektroniska rutiner kan undanröjas.
- Det finns behov av att utländska medborgare ska kunna få svensk e-legitimation.
- Det finns utmaningar för elektroniskt informationsutbyte mellan socialnämnder och andra myndigheter vid handläggning av ärenden avseende försörjningsstöd.
- Onödiga hinder i författningsregleringen mot elektronisk hantering av bygglov och planhantering vid informationsutbyte mellan kommuner och länsstyrelser behöver undanröjas.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt Stadsarkivets förslag.

§ 5

Remissvar om Motion om att införa en kulturbonus

Dnr 1.1/2243/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag:

- 1 Kulturnämnden beslutar att godkänna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Kulturnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 22 september 2015.

Sammanfattning

Sophia Granswed (M) föreslår i motionen att uppdra åt kulturnämnden att återinföra kulturbonusen med syfte att skapa ett incitament för kulturutövare att få sina kulturverksamheter att växa och nå ut till fler.

Kulturförvaltningens bedömning är att nuvarande stödformer fyller de behov som finns för att stimulera ett växande kulturliv som når brett. Förvaltningens uppföljning av tidigare bonussystem visade att bonussystemet inte gav de incitament och effekter som syftades. Stödet fick en svag legitimitet hos kulturaktörerna och krävde en omfattande administration hos kulturförvaltningen och i kulturverksamheterna.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Sophia Granswed m.fl. (M) och vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att tillstyrka motionen samt därutöver anföra:

Syftet med att återinföra en kulturbonus (publikbonus) är att skapa ett incitament för kulturutövare att få sina kulturverksamheter att växa och nå ut till fler. Det främjar det fria kulturlivet och uppmuntrar till att hitta nya sätt att marknadsföra sig och sin verksamhet och på så vis få fler människor att ta del av kulturen.

Vi anser att det är olyckligt att den rödgrönrosa majoriteten har valt att återgå till det gamla kulturbidragssystemet, där egenförsörjning inom kulturverksamheter inte uppmuntras. Kulturförvaltningens bedömning är att nuvarande stödformer fyller de behov som finns för att stimulera ett växande kulturliv som når brett. Inte någonstans nämner förvaltningen hur man jobbar för att fler kulturutövare ska ha möjlighet att försörja sig på sitt eget skapande. Bidragssystem antas vara det enda sättet för kulturutövare att driva sin verksamhet.

Förvaltningen skriver i sitt svar att "bonus" som begrepp uppfattas som negativt och främmande för att motivera konstnärlig verksamhetsutveckling. Förvaltningens slutsats blir att möjligheten till bonus inte fungerar som den tilltänkta drivkraft som var tanken från början, och att ett bonussystem inte har tillräckligt med legitimitet i kulturlivet. Vi menar att bonus som begrepp självfallet kan diskuteras och ersättas med något mer passande, men det är begreppet i sig som är syftet med motionen, vilket även framgår.

Det finns idag flera exempel på kulturutövare såsom författare och filmskapare, som inte bara försörjer sig själva, utan även skapar arbeten och genom sina berättelser marknadsför platser och länder i världen. Detta skapar i sin tur tillväxt för hela samhället och är ett framgångsrikt förhållningssätt som måste kunna spridas till fler kulturverksamheter.

Förvaltningen menar också att uppföljning av tidigare bonussystem visat att bonussystemet inte gett de incitament och effekter som syftades. Förändringar innebär ofta brister i implementeringsfasen, men det innebär inte att man ska förkasta en modell eller ett system. Istället bör man utveckla och ompröva, för att hitta en modell som fungerar och främjar syftet - ett bredare och friare kulturliv. Egenförsörjning av en verksamhet måste alltid uppmuntras. Även den administrativa hanteringen bör utvecklas, så det ska gå enkelt, smidigt och effektivt att ansöka om en Kulturbonus.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag.

Reservation

Sophia Granswed m.fl. (M) och vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut.

§ 6

Remissvar om motion om ett bredare kulturutbud i Stockholm

Dnr 1.1/2241/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag:

- 1 Kulturnämnden beslutar att godkänna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Kulturnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 18 september 2015.

Sammanfattning

Sophia Granswed (M) har inkommit med en motion att entréavgiften ska återinföras på stadens museer för att staden ska fortsätta att vara en attraktiv stad med brett kulturutbud.

Stadens museer har kompenserats i budgeten och inte erfarit att entréavgiftens vara eller inte vara påverkat de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten. Kulturförvaltningens bedömning är vidare att utbudet mer än fri entré har betydelse för besöksantalet och ser därför ingen risk för snedvriden konkurrens i förhållande till privata aktörer.

Samtidigt visar undersökningen att fri entré på marginalen har betydelse för vissa personers vilja och sannolikt ekonomiska möjlighet att besöka museerna och att dessa kan tillhöra de grupper som är angelägna att nå.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordförande Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP), Ann Mari Engel (V) och vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att tillstyrka motionen samt därutöver anföra:

Stockholm har ett rikt kulturliv, vilket vi alla kan glädjas åt och vara stolta över. Under Alliansens tid vid makten utvecklades och expanderade kulturen i staden, med flertalet nya museer, konsthallar och andra kulturverksamheter. Majoriteten av dessa verksamheter skapades och drivs idag av privata kulturutövare med egenfinansiering i form av entréavgifter. Därför är det beklagligt när den rödgrönrosa majoriteten beslutat att, likt regeringen, slopa inträdet till stadens museer. Det beslutet slår direkt mot de privata kulturutövarna som kraftigt missgynnas av dessa subventioner som sneddriver konkurrensen.

Vi vill uppmuntra kulturutövare till egenfinansiering och eget skapande för att på så vis få ett bredare kulturutbud som når ut till fler. Den rödgrönrosa majoriteten hävdar att fri entré till stadens museer är ett sätt att nå ut till fler. Samtidigt konstaterar kulturförvaltningen att fri entré endast på marginalen påverkar besökarantalet bland de grupper som den rödgrönrosa majoriteten är angelägna om att nå.

Syftet med motionen är att återinföra entréavgiften på stadens museer för att staden ska fortsätta vara en attraktiv stad med ett brett kulturutbud. Vi måste stå upp för de fria kulturutövare som har vågat ta steget och satsat fullt ut på kulturen. Vi måste uppmuntra dem som genom sin verksamhet sett till att stockholmarna har fått ett rikare kulturliv. Att som stad, genom fri entré, börja konkurrera och direkt missgynna fria kulturutövare, är inte acceptabelt.

Stadens museer har kompensats i budgeten, däremot har man inte räknat med de ökade driftskostnader som fria entréavgifter innebär. Den offentligt finansierade kulturen ska erbjuda kvalitativa utställningar och produktioner inom ramen för sitt uppdrag. Att kunna ta ut entréavgifter är en viktig del för att, som i museernas fall, kunna finansiera inköp av attraktiva utställningar, utställningar som i sig självt förhoppningsvis kan locka nya målgrupper. Vi anser därför att kulturnämnden istället borde satsa de 10 miljoner kronor som projektet med fria entréavgifter kostar på riktade insatser mot att nå nya målgrupper. Vi tror det ger större effekter i syfte att få fler att ta del av kulturen i Stockholms stad.

Av svaret att döma kan vi konstatera att de som har råd även fortsättningsvis kommer att besöka privata museer, konsthallar och andra kulturverksamheter, om de har en utställning som tilltalar dem. De som inte har råd kan istället välja stadens museer med fri entréavgift. Detta skapar inte bara en sneddriven konkurrens, utan även en segregering i hela kultursfären.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag.

Reservation

Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) med ersättarinstämmande från Sofia Lundin (Fi) enligt följande:

Centralt i vår kulturpolitik är att Stockholmarnas tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande ska öka, särskilt genom att nå fler i de stadsdelar och bland de grupper där det idag är relativt få som tar del av stadens kulturliv. Gratis inträde på museerna, utvecklad uppsökande verksamhet inom biblioteken och inte minst årets satsningar på fler elevplatser, breddat utbud och strategiskt sänkta avgifter inom kulturskolan är exempel på framgångsrikt arbete som resulterat i att nya grupper kommit i kontakt med kultur. 2016 fortsätter detta viktiga fokus.

§ 7

Stadsarkivets remissvar om Skillnadernas Stockholm

Dnr 1.6-13475/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt stadsarkivets förslag:

- 1 Kulturnämnden beslutar att godkänna Stadsarkivets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Stadsarkivets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 30 september 2015.

Sammanfattning

Att Stockholm ska vara en sammanhållen stad utgör ett av fyra inriktningsmål för stadens verksamheter fram till 2018. Som ett led i att förverkliga denna ambition har staden tillsatt en kommission för ett socialt hållbart Stockholm. Uppdraget är att analysera skillnader i livsvillkor i Stockholm och föreslå åtgärder för en jämlik och socialt hållbar stad. Kommissionen har i juni 2015 presenterat en första rapport, Skillnadernas Stockholm. Syftet med rapporten är att ge en samlad bild av skillnader i livsvillkor i Stockholms stad och hur dessa har utvecklats över tid. Kommissionens organisation föreläggs kommunfullmäktige under hösten 2015 i ett särskilt ärende (Dnr 159-1334/2015). Berörda remissinsatser ombeds samtidigt att behandla delrapporten Skillnadernas Stockholm med utgångspunkt från ett antal frågeställningar.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår att kulturnämnden beslutar (se beslutet).
- 2) Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att delvis godkänna förvaltningen förslag till beslut.
  - 2 Att därutöver anföra följande:

I budgeten för 2015 angav majoriteten att ”För att synliggöra både behov och möjligheter ska staden tillsätta en social

hållbarhetskommision med fristående forskare som granskar på vilket sätt staden kan bidra till en jämlik stad.” En sådan formulering för närmast tanken till en fristående utredning, vars ledamöter är forskare, som på ett obundet sätt kan komma med rekommendationer. Istället har majoriteten nu beslutat om en kommission som i praktiken består av ett par ledande tjänstemän inom staden och att dessa ska ”samverka” med fristående forskare. Risken är därmed stor att kommissionen kommer att presentera slutsatser och förslag som framför allt överensstämmer med den styrande majoritetens önskemål. Vi skulle vilja hävda att så redan är fallet.

Rapporten ”Skillnadernas Stockholm” syftar till att ge en första övergripande bild av läget i Stockholms stad och den kommer att följas upp med vidare analyser och redovisningar längre fram. Vi tycker ambitionen är god men anser att politiska tolkningar bör lämnas utanför detta arbete tills vidare och att vi istället bör fokusera på de utmaningar som Stockholm de facto står inför. Dessvärre har inte den rödgrönrosa majoriteten lyckats förhålla sig neutrala eller ens sansade i sina långtgående slutsatser av rapporten utan tolkar faktaunderlaget så som det passar deras världsbild.

Att rapporten är skriven utifrån den nuvarande vänstermajoritetens världsbild och problemformuleringar märks på ett flertal ställen. Låt oss ta några exempel. När kommissionen förklarar bostadssegregationen som ett resultat av det minskade antalet hyresrätter i innerstaden, inte det låga antalet bostadsrätter i ytterstaden, väljer man att bekräfta den styrande majoritetens världsbild. Den implicerade lösningen blir att bygga fler hyresrätter i innerstaden, men inte att verka för fler bostadsrätter i ytterstaden. Så tar en förment neutral rapport på ett subilt sätt politisk ställning.

Vi ställer oss vidare tveksamma till flera av de tolkningar som görs i rapporten, där fakta och siffror jämförs i syfte att bekräfta en, av majoriteten, redan dragen slutsats istället för att lyfta fakta utifrån den verklighet som visas. Jämförelser görs utifrån målsättningen att visa en så stor skillnad som möjligt istället för fokus att skapa en rättvisande bild av Stockholm. För oss är det avgörande att alltid arbeta för att alla ska få det bättre, inom alla delar av samhället utifrån varje persons förutsättningar och ambition. Den rödgrönrosa majoriteten arbetar aktivt för att bilsätta en stad i förfall, där inga insatser har gjorts för att motverka detta. Ambitionen att svartmåla det

arbete som gjorts är tydlig.

Exempelvis dras slutsatsen att andelen hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd ökar. Det är visserligen korrekt och ett tydligt resultat av att Stockholms stad idag har den lägsta nivån av ekonomiskt biståndstagande sedan räkningarna började 1982. De som idag har ett behov av ekonomiskt biståndstagande är personer som står långt ifrån arbetsmarknaden av olika anledningar och som kräver djupare insatser för att ta sig tillbaka. Sådana tolkningar måste föregås av en bredare bild. Den rekordlåga nivån av antal hushåll med ekonomiskt bistånd gör att andelen hushåll med långa biståndstider (10–12 månader per år) ökat från 26 procent 1995 till 43 procent av det totala antalet biståndshushåll 2014. Men vi får inte glömma att Stockholm trots det har historiskt låga nivåer av ekonomiskt biståndstagande.

Trots detta hoppas vi att majoriteten läser kommissionens rapport med intresse. En av de mest intressanta slutsatserna rör det starka sambandet mellan stadsdelars socioekonomiska sammansättning och stadskvaliteter. Även utanför innerstaden går det att bygga stadsdelar med god tillgång till service, en blandning av bostäder och arbetsplatser, och nära till kollektivtrafik. Tyvärr har stora delar av det efterkrigstida Stockholm högst medvetet inte byggts på detta sätt, utan som isolerade öar där service och arbetsplatser lagts någon annanstans.

Indirekt innebär resultaten ett stort underkännande av såväl tidigare som nuvarande vänstermajoriteters stadsbyggnadspolitik. Det är den stadsbyggnadspolitik, med miljonprogrammets prefabricerade hyresrättsenkla som flaggskepp, som lett till den segregation vi ser idag.

Lösningen är att arbeta för en mer blandad stad, där arbetsplatser flyttas ut till ytterstaden, där förtätning ger underlag för fler butiker och restauranger, och där reformer av hyressättningsystemet i nyproduktionen gör det möjligt att bygga nya hyresrätter i de mest attraktiva lägena samtidigt som fler bostadsrätter gör det möjligt för fler boende i ytterstaden att äga sitt boende.

Rapporten Skillnaderas Stockholm bekräftar också vår tes om kulturskolans avgift har begränsad effekt på deltagandet i verksamheten. På sidan 38 i rapporten står det: ”En analys visar

också att det finns ett mycket svagt samband mellan barns deltagande i kulturskolans aktiviteter och inkomstnivån för barnfamiljer, med undantag för de lägsta inkomstnivåerna där deltagandet i kulturskolan ökar mycket tydligt med inkomstnivån. Om barn inte deltar i kulturskolans aktiviteter för att det är för dyrt, gäller det sambandet således endast för barn i familjer med de allra lägsta inkomsterna”. Detta bekräftas också av kulturförvaltningens egen analys där det framgår att allra högst deltagande i Kulturskolan finns i Björkhagen och Bagarmossen samtidigt som deltagandet är som lägst i områden som t ex Johannes Södra. Mot bakgrund av detta ter sig den rödgrönrosa majoritetens sänkningar av avgiften snarare som en subvention för familjer som har det gott ställt snarare än som en möjlighet för fler socioekonomiskt svaga grupper att höja sitt deltagande i Kulturskolan.

Vi vill avslutningsvis påpeka att det är högst anmärkningsvärt att rapporten Skillnadernas Stockholm presenterades på stadens hemsida i juni i kommissionens namn, trots att kommissionen då ännu inte hade organiserats eller börjat verka.

Tyvärr anser vi på grund av ovanstående att risken är stor att kommissionen kommer att fungera som en utredningstjänst för vänstermajoriteten snarare än att komma med djärva och vetenskapligt underbyggda förslag på hur Stockholm kan bli en stad där alla har förmågan att förverkliga sina djupast liggande möjligheter. Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm bör med anledning av ovanstående göras om så att kommissionens ledamöter är fristående forskare. Stadsledningskontorets roll bör vara att bistå med faktaunderlag. Ytterligare vetenskaplig expertis i särskilda frågor kan knytas till kommissionen vid behov.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt stadsarkivets förslag.

Reservation

Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut.

§ 8 Kulturförvaltningens remissvar om Skillnadernas Stockholm

Dnr 1.1/2710/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag:

- 1 Kulturnämnden beslutar att godkänna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 30 september 2015.

Sammanfattning

Stockholms stad har tillsatt en kommission för ett socialt hållbart Stockholm. Kommissionen presenterade i juni 2015 en första rapport, ”Skillnadernas Stockholm”. Rapporten visar flera positiva trender men också att inkomstklyftorna och den socioekonomiska segregationen i staden växer. Segregationen har fått en mer utpräglad etnisk karaktär. Individer med olika bakgrund möter i allt mindre omfattning varandra i vardagslivet. Den sociala tilliten och den upplevda tryggheten är låg i de socioekonomiskt mest utsatta stadsdelarna.

Rapporten understryker betydelsen av social hållbarhet och identifierar i det sammanhanget tre målområden som grund för välbefinnande: Samhörighet, trygghet och självförverkligande. Alla dessa mål är enligt kulturförvaltningen nära förbundna med kulturens innehåll och infrastruktur. Det finns samtidigt centrala delar i sammanhanget om social hållbarhet som inte behandlas i rapporten. Förvaltningen uppmanar kommissionen att i det fortsatta arbetet kartlägga och beakta kulturens effekter när det gäller hållbarhet och livsvillkor. Det gäller områden som trygghetsskapande miljöer, språkutveckling, inkluderande mötesplatser, ekonomiska hinder och incitament för deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter samt det egna skapandets betydelse för självförverkligande.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf

Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att delvis godkänna förvaltningen förslag till beslut.
- 2 Att därutöver anföra följande:

I budgeten för 2015 angav majoriteten att ”För att synliggöra både behov och möjligheter ska staden tillsätta en social hållbarhetskommision med fristående forskare som granskar på vilket sätt staden kan bidra till en jämlik stad.” En sådan formulering för närmast tanken till en fristående utredning, vars ledamöter är forskare, som på ett obundet sätt kan komma med rekommendationer. Istället har majoriteten nu beslutat om en kommission som i praktiken består av ett par ledande tjänstemän inom staden och att dessa ska ”samverka” med fristående forskare. Risken är därmed stor att kommissionen kommer att presentera slutsatser och förslag som framför allt överensstämmer med den styrande majoritetens önskemål. Vi skulle vilja hävda att så redan är fallet.

Rapporten ”Skillnadernas Stockholm” syftar till att ge en första övergripande bild av läget i Stockholms stad och den kommer att följas upp med vidare analyser och redovisningar längre fram. Vi tycker ambitionen är god men anser att politiska tolkningar bör lämnas utanför detta arbete tills vidare och att vi istället bör fokusera på de utmaningar som Stockholm de facto står inför. Dessvärre har inte den rödgrönrosa majoriteten lyckats förhålla sig neutrala eller ens sansade i sina långtgående slutsatser av rapporten utan tolkar faktaunderlaget så som det passar deras världsbild.

Att rapporten är skriven utifrån den nuvarande vänstermajoritetens världsbild och problemformuleringar märks på ett flertal ställen. Låt oss ta några exempel. När kommissionen förklarar bostadssegregationen som ett resultat av det minskade antalet hyresrätter i innerstaden, inte det låga antalet bostadsrätter i ytterstaden, väljer man att bekräfta den styrande majoritetens världsbild. Den implicerade lösningen blir att bygga fler hyresrätter i innerstaden, men inte att verka för fler bostadsrätter i ytterstaden. Så tar en förment neutral rapport på ett subtilt sätt politisk ställning.

Vi ställer oss vidare tveksamma till flera av de tolkningar som görs i rapporten, där fakta och siffror jämförs i syfte att bekräfta en, av majoriteten, redan dragen slutsats istället för att

lyfta fakta utifrån den verklighet som visas. Jämförelser görs utifrån målsättningen att visa en så stor skillnad som möjligt istället för fokus att skapa en rättvisande bild av Stockholm. För oss är det avgörande att alltid arbeta för att alla ska få det bättre, inom alla delar av samhället utifrån varje persons förutsättningar och ambition. Den rödgrönrosa majoriteten arbetar aktivt för att bilda en stad i förfall, där inga insatser har gjorts för att motverka detta. Ambitionen att svartmåla det arbete som gjorts är tydlig.

Exempelvis dras slutsatsen att andelen hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd ökar. Det är visserligen korrekt och ett tydligt resultat av att Stockholms stad idag har den lägsta nivån av ekonomiskt biståndstagande sedan räkningarna började 1982. De som idag har ett behov av ekonomiskt biståndstagande är personer som står långt ifrån arbetsmarknaden av olika anledningar och som kräver djupare insatser för att ta sig tillbaka. Sådana tolkningar måste föregås av en bredare bild. Den rekordlåga nivån av antal hushåll med ekonomiskt bistånd gör att andelen hushåll med långa biståndstider (10–12 månader per år) ökat från 26 procent 1995 till 43 procent av det totala antalet biståndshushåll 2014. Men vi får inte glömma att Stockholm trots det har historiskt låga nivåer av ekonomiskt biståndstagande.

Trots detta hoppas vi att majoriteten läser kommissionens rapport med intresse. En av de mest intressanta slutsatserna rör det starka sambandet mellan stadsdelars socioekonomiska sammansättning och stadskvaliteter. Även utanför innerstaden går det att bygga stadsdelar med god tillgång till service, en bra blandning av bostäder och arbetsplatser, och nära till kollektivtrafik. Tyvärr har stora delar av det efterkrigstida Stockholm högst medvetet inte byggts på detta sätt, utan som isolerade öar där service och arbetsplatser lagts någon annanstans.

Indirekt innebär resultaten ett stort underkännande av såväl tidigare som nuvarande vänstermajoritetens stadsbyggnadspolitik. Det är den stadsbyggnadspolitiken, med miljonprogrammets prefabricerade hyresrättsenkla som flaggskepp, som lett till den segregation vi ser idag.

Lösningen är att arbeta för en mer blandad stad, där arbetsplatser flyttas ut till ytterstaden, där förtätning ger underlag för fler butiker och restauranger, och där reformer av

hyressättningsystemet i nyproduktionen gör det möjligt att bygga nya hyresrätter i de mest attraktiva lägena samtidigt som fler bostadsrätter gör det möjligt för fler boende i ytterstaden att äga sitt boende.

Rapporten Skillnaderas Stockholm bekräftar också vår tes om kulturskolans avgift har begränsad effekt på deltagandet i verksamheten. På sidan 38 i rapporten står det: ”En analys visar också att det finns ett mycket svagt samband mellan barns deltagande i kulturskolans aktiviteter och inkomstnivån för barnfamiljer, med undantag för de lägsta inkomstnivåerna där deltagandet i kulturskolan ökar mycket tydligt med inkomstnivån. Om barn inte deltar i kulturskolans aktiviteter för att det är för dyrt, gäller det sambandet således endast för barn i familjer med de allra lägsta inkomsterna”. Detta bekräftas också av kulturförvaltningens egen analys där det framgår att allra högst deltagande i Kulturskolan finns i Björkhagen och Bagarmossen samtidigt som deltagandet är som lägst i områden som t ex Johannes Södra. Mot bakgrund av detta ter sig den rödgrönrosa majoritetens sänkningar av avgiften snarare som en subvention för familjer som har det gott ställt snarare än som en möjlighet för fler socioekonomiskt svaga grupper att höja sitt deltagande i Kulturskolan.

Vi vill avslutningsvis påpeka att det är högst anmärkningsvärt att rapporten Skillnadernas Stockholm presenterades på stadens hemsida i juni i kommissionens namn, trots att kommissionen då ännu inte hade organiserats eller börjat verka.

Tyvärr anser vi på grund av ovanstående att risken är stor att kommissionen kommer att fungera som en utredningstjänst för vänstermajoriteten snarare än att komma med djärva och vetenskapligt underbyggda förslag på hur Stockholm kan bli en stad där alla har förmågan att förverkliga sina djupast liggande möjligheter. Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm bör med anledning av ovanstående göras om så att kommissionens ledamöter är fristående forskare. Stadsledningskontorets roll bör vara att bistå med faktaunderlag. Ytterligare vetenskaplig expertis i särskilda frågor kan knytas till kommissionen vid behov.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kulturförvaltningens förslag.

Reservation

Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) med ersättarinstämmande från Sofia Lundin (Fi) enligt följande:

Rapporten visar på hur inkomstklyftorna och den socioekonomiska segregationen i staden växer. I takt med detta märks ökade klyftor mellan människors tillgång till kultur. De ökade klyftorna ska minskas och många av årets och kommande års kultursatsningar ska bidra med detta. Stockholmarnas tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande ska öka, särskilt genom att nå fler i de stadsdelar och bland de grupper där det idag är relativt få som tar del av stadens kulturliv. Framförallt ska alla barn och unga ges bästa möjliga introduktion till konst och kultur.

Kultur ger plats för människor att mötas, uppleva och själva gestalta sina liv. Konst och kultur är en självklar del av demokratin och kan minska rädsla, fördomar och främlingskap mellan människor. Det är särskilt viktigt synliggöra de berättelser som annars riskerar att marginaliseras. Kulturlivet ska spegla erfarenheter bortom normer och stereotyper. En offensiv och strategisk kulturpolitik bidrar till ett mer sammanhållet Stockholm.

§ 9**Utbyggnation och ombyggnad av Liljevalchs konsthall, fastigheten Konsthallen 1**

Dnr 2.2/1767/2014

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förvaltningarnas gemensamma förslag:

- 1 Kulturnämnden godkänner genomförandet av till- och ombyggnation av fastigheterna Konsthallen 1, 3 och 4 och medger kulturförvaltningen rätt att teckna ett nytt hyresavtal om cirka 11 mnkr år ett till följd av investeringen, under förutsättning att kulturförvaltningen tillförs medel, samt att kulturförvaltningen tillförs medel motsvarande driftkostnadsökningen.
- 2 Kulturnämnden godkänner att kulturförvaltningen investerar i inredning samt belysning för Liljevalchs konsthalls räkning till en sammantagen investeringsutgift om 5 mnkr inom ordinarie ram.
- 3 Kulturnämnden godkänner kulturförvaltningens ökade nettodriftskostnader om 6,1 mnkr i utökad budget under förutsättning att kulturförvaltningen tillförs medel motsvarande driftkostnadsökningen.
- 4 Kulturnämnden hemställer ärendet till kommunfullmäktige för godkännande.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens och fastighetskontorets gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 17 september 2015.

Sammanfattning

Liljevalchs konsthall har i snart hundra år erbjudit stockholmare och turister uppskattade utställningar i en av Sveriges vackraste konstbyggnader. Konsthallen lever dock inte längre upp till dagens krav på utställningsverksamheten vad gäller möjligheten att ha växelvisa utställningar, bra klimatförhållanden, en god säkerhet och bra serviceinrättningar till besökarna. Genom en arkitekttävling har ett tillbyggnadsförslag tagits fram som kan lösa ovan nämnda problem och bidra till att antalet utställningar av internationell klass fördubblas samt att miljön väster om Liljevalchs berikas och får en ökad kvalitet. Tillbyggnaden förväntas bli en stark symbol för det nya Liljevalchs och den kommande utvecklingen i evenemangsparken Djurgården samtidigt som den befintliga byggnadens integritet respekteras.

Projektet bedöms ha en total investeringsutgift om 256 mnkr varav 165 mnkr avser om- och tillbyggnation inom fastigheterna Konsthallen 1,3 och 4 inom utökad ram och 84 mnkr avser grundförstärkning, renovering och byggnation av konsthall och restaurang Blå Porten inom ordinarie ram.

Kulturförvaltningen och fastighetskontoret föreslår i detta tjänsteärende att nämnderna beslutar att ge fastighetskontoret i uppdrag att genomföra en om- och tillbyggnation, renovering och grundförstärkning av Liljevalchs konsthall för sammanlagt 256 mnkr samt att kulturförvaltningen tillförs medel för en ökad hyreskostnad motsvarande driftkostnadsökningen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:
  - 1 Att godkänna förvaltningens förslag till beslut.
  - 2 Att därutöver anföra följande:

Liljevalchs är en mycket populär konsthall för stockholmarna, och en viktig del av Stockholms kulturliv. Att man nu går vidare med planerna på att låta Liljevalchs utvecklas är både välkommet och välbehövligt. Kostnadsutvecklingen för Liljevalchs är dock oroväckande. Projektet har redan överskrivit budget med 82 miljoner kronor och delar av fördyringen har inte tillräckligt klargjorts. Den här typen av överskridanden riskerar tränga undan andra angelägna investeringar på kulturområdet. Därför är det viktigt att fortsättningsvis ha en strikt kostnadsuppföljning.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kulturförvaltningens och fastighetskontorets gemensamma förslag.

Reservation

Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut.

§ 10

Upprustning av Stockholms stadsbibliotek, fastigheten Spelbomskan 16, ombyggnad, renovering och utveckling. Inriktningsbeslut

Dnr 2.2/5002/2014

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förvaltningarnas gemensamma förslag:

- 1 Kulturnämnden godkänner tjänsteutlåtandets förslag till inriktning av upprustning av Stockholms stadsbibliotek, till en bedömd ökad självkostnadshyra om 29 miljoner kronor (exklusive årlig indexuppräknings), samt föreslår kommunfullmäktige att godkänna inriktningen.
- 2 Kulturnämnden uppdrar åt kulturförvaltningen att fortsätta planering fram till genomförandebeslut och godkänner fortsatta planeringsutgifter om cirka 3,5 miljoner kronor, samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner planeringsutgiften.
- 3 Kulturnämnden beslutar att beslutet anmäls till stadsbyggnadsnämnden.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens och fastighetskontorets gemensamma tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 28 september 2015.

Sammanfattning

Stockholms stadsbibliotek var då det invigdes 1928 ett mycket modernt bibliotek men samhället, och därmed utvecklingen av bibliotekverksamhet, har sedan dess förändrats radikalt. Idag behöver Stadsbiblioteket förädlas och rustas upp för att möta förändrade behov hos dagens och morgondagens biblioteksanvändare i en förändrad och växande storstad. Stadsbiblioteket ska vara en demokratisk nod mitt i staden. Målet är att verksamheterna i Stadsbiblioteket och Internationella biblioteket i annexet ska integreras i samma hus för att bättre kunna möta det mångspråkiga och mångkulturella Stockholm. Barnavdelningen ska få betydligt större ytor än dagens. Tillgängligheten ska förbättras. En ny flexibel och lättillgänglig samlingslokal ska ge plats för program och evenemang. Caféet, kombinerat med läsplatser och möjlighet att nyttja vid evenemang, får större yta och öppnas upp mot parken. Nya grupperum skapas och digital teknik integreras i det fysiska rummet.

Biblioteket och basarerna är i stort behov av renovering och inga större investeringar har gjorts sedan 1980-talet. Åtgärder är framtagna för hur

fastigheten kan bevaras, renoveras och utvecklas med hänsyn till verksamheternas, byggnadernas och omgivningens förutsättningar för att säkra det ekonomiska och kulturella värdet. Åtgärderna inbegriper att uppgradera byggnaderna till modern standard, med ny teknik, uppfyllda myndighetskrav och åtgärdade tekniska brister samt att skapa förutsättningar för ett funktionellt och verksamhetsmässigt modernt stadsbibliotek för Stockholm med beaktande av byggnadernas mycket stora kulturhistoriska värde.

Utgångspunkten är att all publik biblioteksverksamhet samlas i en byggnad; Gunnar Asplunds biblioteksbyggnad. Basarerna längs Sveavägen blir en del av biblioteket. Utgrävning under terrasserna, mellan huvudbyggnaden och basarerna, ger både större ytor och en tillgänglig anslutning. Yteffektiviteten ska öka genom flexibla lösningar och genom att delar av nuvarande bokmagasin görs om till publika ytor.

Många av de funktioner som kännetecknar en modern biblioteksverksamhet kan förläggas i de tillkommande delarna, samtidigt som stor varsamhet iaktas vid renovering och restaurering av de klassiska interiörerna. Med tillskott av ytor längs Sveavägen och under terrasserna, kan stora delar av annexet friställas för annan verksamhet.

Ombyggnad och renovering bedöms ha en total investeringskostnad om cirka 516 miljoner kronor (år 2015), (index 3 % cirka 569 miljoner kronor år 2020), vilket medför en beräknad hyreshöjning för kulturförvaltningen med cirka 29 miljoner kronor per år. (indexuppräknat cirka 33 miljoner kronor år 2020). Kulturförvaltningens egna investeringar i inredning, verksamhetsteknik med mera beräknas till cirka 74 miljoner kronor (indexuppräknat 84 miljoner kronor år 2020) samt engångsmedel för drift till cirka 29 miljoner kronor (indexuppräknat 32,4 miljoner kronor år 2020). Som jämförelse har kostnaderna för enbart renovering utan verksamhetsutveckling tagits fram.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) föreslår (se beslutet).
- 2) Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:

- 1 Att godkänna förvaltningens förslag till beslut.
- 2 Att därutöver anföra följande:

Stockholms Stadsbibliotek samt de intilliggande byggnaderna är i behov av renovering och uppfräschning, och beslutet om upprustningen välkomnas. Vi vill dock ytterligare understryka vikten av det förvaltningen skriver om att det internationella biblioteket i Stadsbiblioteket ska fortsätta hålla hög klass, samt att särskild hänsyn ska tas till att bevara de berörda byggnadernas kulturhistoriska värde. Vi vill också understryka att det finns ekonomiska osäkerheter i projektet som behöver följas noga. Vid tidigare planer på en utbyggnad av Stadsbiblioteket ökade kostnaderna under projektets gång kraftigt, från 700 mkr till 1,5 mdkr, innan det avbröts. Parallellt med detta så har projektet av Liljevalchs konsthall ökat med 50 procent mellan inriktnings- och genomförandebeslutet. Risken med ökade investeringskostnader är att andra angelägna kultursatsningar får stryka på foten och det är därför viktigt att ha en strikt kostnadsuppföljning.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kulturförvaltningens och fastighetskontorets gemensamma förslag.

Reservation

Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt förslag till beslut.

§ 11

Fyllnadsval av ledamot till kulturnämndens arkivutskott

Dnr 1.1/1811/2015

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt stadsarkivets förslag:

- 1 Kulturnämnden beslutar att utse Michael Svensson (MP) som ersättare i kulturnämndens arkivutskott för tiden till och med den 31 december 2018.
- 2 Kulturnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Stadsarkivets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från den 30 september 2015.

Sammanfattning

Kulturnämndens arkivutskott har haft en vakant ersättarplats från MP sedan Micke Seid (MP) valdes in som ledamot vid kulturnämndens sammanträde 2015-08-25. Kulturnämnden ska därför besluta om ny ersättare till kulturnämndens arkivutskott.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) finner att nämnden beslutar enligt Stadsarkivets förslag.

§ 12 Information och övriga frågor

Inkomna skrivelser

Anmälan görs av inkomna skrivelser till kulturnämnden enligt följande:

- En iPad-vrå åt alla små, från vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C).
- Hjälp flyktingar till bättre och snabbare integration, från Sophia Granswed m.fl. (M) och Rasmus Jonlund m.fl. FP.
- Låt Eurovision-festen sätta ljuset också på de musiker som tystas, från vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD).
- Åtgärder för ökad trygghet på Stockholms stadsbibliotek, från vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) och Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD).

Beslut

Kulturnämnden överlämnar skrivelserna till kulturförvaltningen för beredning.

Sammanträdestider 2016

Förvaltningschefen Inga Lundén informerar om att ett förslag till sammanträdestider är dukat till nämnden. Det formella beslutet kommer att fattas vid nämndens sammanträde i november 2015.

Fråga om LOU och konstupphandlingar

Vice ordföranden Rasmus Jonlund (FP) ställer en fråga om tillämpningen av LOU, Lagen om offentlig upphandling, vid konstupphandlingar.

Mårten Castenfors från kulturförvaltningen besvarar frågan.

Vid protokollet

Åse Geschwind